

taşeron devlet

Elbette bu süreçte ilk elden mağdur olanlar özelleştirilen kurumlarda alinteri ile çalışan işçiler ve yoksul halk kitleleridir. 4046 sayılı özelleştirme yasası ile özelleştirilen kurumlardaki çalışanlar bu yasanın 4-C bendine göre devletin diğer kurumlarının boş olan kadrolarına vasıflarının dışındaki statülerle yerleştirilmektedirler. 4-C bendi olarak kamuoyunda bilinen bu yasa, çalışanlar açısından tam bir kimliksizleştirme yasasıdır.

İDİL K.

Sosyal devlet kavramının anlamına bugün baktığımızda koca bir yalan olduğunu görmekteyiz. Özellikle de 1990 sonrası Sovyetler Birliği'nin fiilen son bulmasıyla tüm dünyanın kapitalistleri kâr hırsının çılgınlığıyla kazanılmış hakları yavaş yavaş değil baş döndürücü bir hızla yok ettiler, yok etmeye devam etmekte. Yaşanan hak gasplarında ise zaten hak alma ve verme konusunda bir çok zaaf ve zayıflık yaşayan, politikalarını dışarıya bağımlılık üzerine kuran, dünya sıralamasında üçüncü sırada anılan ülkelerde bu süreç çok daha sancılı yaşandı. Muhalefetin yoksunluğu ezilenler açısından cehennem, ezenler açısından ise tam bir ezilme özgürlüğünü yaşadığı cennet anlamına geldi.

Bu cennet mekanlardan biri de yaşadığımız coğrafyadır. Ülkemizde özelleştirme politikaları sanıldığı gibi son 30 yılın ürünü değildir. Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren özelleştirmeye dair alt yapı hazırlanmış, devlet eliyle kurulan işletmelerin kuruluş yasalarında ileriye dönük özel kişilere devredilebileceği daha o günlerde garanti altına alınmıştır. Mesela 1925 yılında kurulan Sanayi ve Maden Bankası kuruluş yasasının 8.maddesi "Bankaların kendisine devredilen fabrika gibi işletmelerin %51 payının kendine ve Türk Soylu kişilere bırakmak koşulu ile %49 payını elden çıkaracağı" hükmü vardır. Aynı biçimde 1933 yılında kurulan Sümerbank'ın kuruluş yasası da "Hükümetin teklifi üzerine umumi heyetçe verilecek karara göre, bu hisse senetlerinin kısmen ya da tamamen Türk eşhas ve müesseselere satılması caizdir" denilmektedir. Sanıldığı gibi Cumhuriyet tarihi sosyal adalet, sosyal devlet anlayışıyla hiçbir zaman barışık olmamıştır. Sosyal devlet kavramını "devletçilik" ilkesiyle bağdaştırmak ise tam bir kandırmacadır. Devletçilik ilkesinin uygulanmasının nedeni gö-nüllerde yatan uygulanma koşulunun olamamasından kaynaklanmaktadır. 1930 yıllarda başlayan bu süreç ekonomik yapının yetersizliği, döneme özgü ihtiyaçların ötesinde başka bir nedenle örtüşmemektedir. Cumhuriyetin ilk yıllarından beri aslanın gönlünde yatan devletin ekonomik yaşama zorunluluklar dışında katılmaması, zorunluluktan katıldığı ekonomik hayatta kurduğu işletmeleri ise gelecekte özel teşebbüse devretmesidir.

Özelleştirme politikaları ise 1960'lı yıllarda Adalet Parti tarafından programa alınmış fakat yine gerçek anlamda uygulamaya konulmamıştır. Aslanın gönlü ise 1980 darbesi sonrası olmuş, 24 Ocak kararlarının gereği olan özelleştirme politikaları hız kazanmıştır. Baş döndürücü bir hızla yangından mal kaçırırçasına dönemin başbakanı Turgut Özal

ve partisi ANAP eliyle özelleştirme politikası start almıştır. Özelleştirme ile ilgili yasal düzenlemeler yapılmış, ilk elden sadece (3291 sayılı özelleştirme yasası) Kamu İktisadi Teşebbüsleri namlunun ucundayken, 1994 yılında var olan yasa değiştirilmiş ve alanı genişletilmiştir. Yasanın değiştirilmesiyle (4046 sayılı özelleştirme yasası) sadece KİT özelleştirmesi değil kamuya ait tüm alanlarda özelleştirmenin önü açılmıştır. Belediye ve il özel idarelerine ait ticari amaçlı kuruluşlar pay oranlarına bakılmaksızın özelleştirme kapsamına alınmış, kamu yararı kapitalizmin kâr hırsının doyumsuzluğuna terk edilmiştir. Aynı zamanda yine kamu yararı anlayışının öne çıkması gereken gölet, oto yol, baraj, yataklı tedavi kurumları, liman işletmeleri vb. kuruluşlar 4046 sayılı yasayla işletme hakkının devri ya da kiralanması yoluyla sermayenin hizmetine sunulurken, satışının 4046 sayılı yasanın dışında özel yasalarla belirlenmesi sağlanarak en kârlı işletmeler sermayeye peşkeş çekilmektedir. Petkim, Tekel, Seka, Ereğli Demir Çelik, Türk Telekom, PTT vb. bir çok kamu hizmeti gören kamu işletmesi, belediye hizmetleri, sağlık hizmetleri hatta eğitim hizmetleri özel sektörün kucağına terk edilmiştir.

Elbette bu süreçte ilk elden mağdur olanlar özelleştirilen kurumlarda alinteri ile çalışan işçiler ve yoksul halk kitleleridir. 4046 sayılı özelleştirme yasası ile özelleştirilen kurumlardaki çalışanlar bu yasanın 4-C bendine göre devletin diğer kurumlarının boş olan kadrolarına vasıflarının dışındaki statülerle yerleştirilmektedirler. 4-C bendi olarak kamuoyunda bilinen bu yasa, çalışanlar açısından tam bir kimliksizleştirme yasasıdır. Çalışanlara deyim yerindeyse (ve yerindedir) "Kırk Katır mı Kırk Satır mı" politikası dayatılmaktadır. İşçilere vasfi dışındaki her türlü iş dayatılmaktadır. Bu iş sahası temizlikten şoförlüğe kadar uzanabilmektedir. İşçiler bir yandan 657 sayılı memurlar yasasının 4-C bendine göre çalıştırılırken bir yandan 556 sayılı yasaya göre sigortalı sayılıyor. Bu durum ise işçinin işyerine ait bir sorun yaşadığında işçiyi çifte hukukla karşı karşıya bırakıyor. Aynı sorun işçinin sendikal örgütlenmesinde karşısına çıkıyor. İşçinin kamu sendikalarında mı yoksa işçi sendikalarında mı örgütleneceği konusunda kafa karışıklığına neden olurken, sendikal örgütlenmenin önünde bir başka baraj daha ekleniyor. Bu karışıklıkta işçiler 657 memur yasasının tüm yasaklamalarından nasibini alırken, yine 657'ye ait tüm özlük haklardan yoksun bırakılıyor. Çalışma süreleri sözleşmelerle belirlenen işçilerin iş güvencesi patronları olan devletin iki dudağı arasından çıkacak sözlerin insafına bırakılıyor. İki ay süreyle ücretsiz izne çıkarılan işçilerin, izin süresi bittikten sonra, işe başlayacaklarının garantisi olmadığı gibi, işe başlamaları için ba-

kanlık kararı gerekiyor. Fazla çalışmada sınır tanınmazken, mesai ücreti kavramı işçinin hakkı olmaktan çıkartılıyor. İşçilerin ücretleri eğitim durumlarına göre belirlenirken, aynı işi yapanlar arasında ücret ve sosyal hak açısından ayrımcılık yapılarak Anayasanın eşitlik ilkesi bir kez daha yok hükmünde sayılıyor. 4-C yasası sadece KİT çalışanlarını değil belediyelerin bünyesinde çalışanları da hedef alıyor. Kamu hizmeti veren belediyelerde çalışan işçiler bu yasanın mağduru oluyor. 4-C öncelikle işçileri güvencesiz, sendikasız köle koşullarında çalışmaya zorluyor. Aynı zamanda özelleştirilen belediye hizmetleri kapitalizmin ve sermayenin güdümünde toplumun yoksul kesimlerini hizmet dışı bırakıyor. Anayasanın sözde eşitlik ilkesi kağıt üzerinde defin edilmeyi bekliyor.

2010 yılına girdiğimiz şu günlerde bir çok işçi işsizlikle yüzleşiyor. Anamur ilçesindeki devlet hastanesinde temizlik ve bilgi işlem şirketlerinde çalışan 32 işçi sessiz sedasız, kendilerine dahi haber verilmeden sözleşmelerinin bittiği bahanesiyle işten atılıyor. Temizlik işçisi Fatih Kurt ise işten atıldıklarını mesai geldiklerinde öğrendiklerini, daha önce sürekli şirket değişmesine rağmen ilk kez böyle bir durumla karşılaştıklarını dile getiriyor. İstanbul'da Belediyeye ait Bimtaş firmasının ihaleyi kaybetmesi sonucu 895 işçi işsizlikle yüzleşiyor. İşçiler Saraçhane parkında yaktıkları ateş başında ve kurdukları demokrasi çadırlarında eylemlerine devam ediyor. Özelleştirme politikalarının acı yüzü işçilerin yüzünden okunuyor. İlk kez eylem yapan 895 itfaiye işçisi AKP referansıyla işe girerken yine AKP referansıyla işten atılıyor. İstanbul'un itfaiye hizmetleri yeni gelecek deneyimsiz kadroların gerçekte ise özelleştirme politikalarının insafına terk ediliyor.

Günlerdir Ankara'da devletin kolluk güçlerine karşı direnen Tekel işçilerine başbakan önce "domuz gibisiniz" diyor sonra "yetim hakkı yemekle" suçluyor, en son olarak da işçilere evinize dönün, benden bu kadar diyor. Başbakanından aldığı güçle Ankara Sanayi Odası başkanı Nurettin Özdebir işçilerin başbakanı kandırdığını söylüyor. İşçilerin eylemini "nankörlük" olarak nitelendiren Ankara sermayesinin sözcüsü Türk-İş konfederasyonunun ülke genelinde her Cuma iş bırakma eylemine içeryerek "Grev yapılacak işyerlerinin Tekel işçileri ile alakası yoktur. Buralarda grev yapmaya ne hakları var. İşveren olarak maaşını ödediğim işçilerin başka bir işyerindeki uygulama ile ilgi 1 saat işi bırakmaları beni ne alakadar eder" diyor. Sermaye sözcüsü Nurettin Özdebir kendi özüne uygun davranarak Türk-İş konfederasyonunun müzmin eylem kararı karşısında dahi nasıl da pervasızlaşıyor. Pervasızlığı bununla kalmıyor, işçilerin eylemini "Apo" için dükkân yakanlarla aynı gördüğünü söyleyerek hem Kürt halkının özgürlük mücadelesini hem işçilerin hak alma mücadelesini hedef gösteriyor. Şovenizmin zehrini işçi sınıfına akıtmaya çalışıyor.

O bekasını büyük bildiğimiz, başımızdan eksiltmediğimiz, uğruna evlatlarımızı davullarla zurnalarla askerlere uğurladığımız, başlarına bir şey geldiğinde sağ olsun dediğimiz 'devlet' sermayenin hizmetindedir. Yoksulları çoktan gözden çıkarmış, bir avuç zenginden yana seçimiyle çoktan bu topraklarda yaşayan insanları bölmüştür. Devlet yoksullar için küçük ve taşerondur. Devletin büyüklüğü sadece zenginlerin alfabesinde kendi yerini korumaktadır. Ezilenlerin, işçilerin, kadınların, Kürtlerin ise tek bir seçeneği vardır: TARAFINI SEÇMEK VE TÜM EZİLENLERLE KADERİNİ BİRLEŞTİRMEK.